

19.12.2025

VN/34409/2025

VN/34409/2025-VNK-2

Valtioneuvoston päätöksentekoa tukevan tutkimustoiminnan tarjouskilpailu 1/2026 – kysymykset ja vastaukset

1. Taloudellinen kestävyys	2
1.4 Sähköisten arvopaperien vaihdannan ja vakuuskäytön edistäminen	2
1.7 Itsensä työllistäjät yrittäjyyden muotona Suomessa	2
1.8 Apteekkipalveluiden tarve ja rahoitus 2030-luvulla	2
2. Sosiaalinen ja terveydellinen kestävyys	3
2.1 Kouluruuan merkitys lasten, nuorten ja perheiden arjessa ja eriarvoisuuden ehkäisyssä	3
2.2 Tukityöllistämisen vaihtoehtoiset mallit	3
2.5 Vammaisten henkilöiden tulkkauksen toimivuus sekä lainsäädännön ja sen toimeenpanon kehittämistarpeet	4
Yleiset kysymykset	4

1. Taloudellinen kestävyys

1.4 Sähköisten arvopaperien vaihdannan ja vakuuskäytön edistäminen

Kysymys: Tietotarvekuvauksessa mainitaan määrääjäksi tutkimuksen valmistumiselle 31.1.2027. Ottaen huomioon hankintapäätöksen tekemiseen oletettavasti kuluva aika sekä tietotarvekuvauksessa esitettyjen kysymysten laajuus, vaikuttaa annettu aikataulu tiukalta. Voiko tarjouskilpailun voittaja perustellusta syystä (esim. henkilöstömuutokset, vastuuhenkilön vanhempainvapaa, jne.) pyytää ja saada tutkimushankkeelle lisääaikaa?

Vastaus: Hankkeen päättymisajankohtaa on nyt pidennetty 31.3.2027 asti. Hankkeen aikana ilmenevistä perustelluista syistä voidaan poikkeustapauksissa myöntää lisääaikaa hankkeen toteutukseen, mikäli tästä ei koidu haittaa tilaajan tiedon tarpeelle (tutkittu tieto ei ole hyödynnettävissä tilaajan määrittelemänä ajankohtana). Sopimus voidaan purkaa olennaisen viivästyksen perusteella (ks. Valtioneuvoston tutkimustoiminnan yleiset ehdot).

1.7 Itsensä työllistäjät yrittäjyyden muotona Suomessa

Kysymys: Mitä tutkimusmenetelmiä on tässä mahdollisesti suunniteltu käytettävän?

Vastaus: Tutkimushakemuksessa ja tutkimuskysymysten asettelussa ei ole haluttu lähteä rajaamaan menetelmiä vaan jätetään tarjoajille vapaus esittää tarjouksessa käyttämänsä menetelmät. Tutkimuskysymysten selvittämiseen tarvitaan monimenetelmällisyyttä, koska kyse ei ole pelkästään tilastotutkimuksesta, vaikka sitäkin tarvitaan. Ilmiön selvittämiseen eli yksityrittäjyyden lisääntymiseen ja sen hyötyjen ja haittapuolien esiin tuomiseen ja ratkaisuehdotusten esittämiseen voidaan käyttää mm. kyselytutkimusta (kvantitatiivinen) laajalle joukolle, haastattelut ja fokusryhmät (kvalitatiivinen) ja dokumentti- ja rekisterianalyysia. Myös esim. skenaariotyöskentelymenetelmä voi tulla kyseeseen, esim. yhteiskunnallisten vaikutusten arvioinnissa.

1.8 Apteekkipalveluiden tarve ja rahoitus 2030-luvulla

Kysymys: Onko kaikkiin tavoitteisiin vastattava, jotta hanke voi tulla rahoitetuksi?

Vastaus: Tarjouksia vertailtaessa arviointi perustuu tietotarvekuvaukseen kokonaisuutena. Lähtökohtaisesti tavoitteena on valita toteutettavaksi hanke, joka vastaa parhaiten tietotarvekuvauksessa esitettyyn kokonaisuuteen.

Kysymys: Ohjeiden mukaan tarjouskilpailuun ei voi osallistua henkilö, jonka voidaan katsoa olleen mukana valmistelemissa tietotarvetta tai jolla on muuten sellaista luottamuksellista tietoa, joka asettaisi hänet tarjoajana muita tarjoajia edullisempaan asemaan:

- Ovatko apteekkitalouden seurantaryhmään ja/tai valmisteluryhmään kuuluvat henkilöt tai heidän taustaorganisaationsa jäävejä osallistumaan konsortion jäsenenä tähän tarjouskilpailuun?
- Entä ovatko apteekkitalouden laskentaryhmään kuuluvat henkilöt tai heidän taustaorganisaationsa jäävejä osallistumaan konsortion jäsenenä tähän tarjouskilpailuun?

Vastaus: Tietotarvekuvausta ei ole valmisteltu Lääkkeet ja apteekkitalous -hankkeen valmistelu-, seuranta- tai laskentaryhmissä. Ryhmiin kuuluvat henkilöt tai heidän taustaorganisaationsa voivat osallistua tarjouskilpailuun.

2. Sosiaalinen ja terveydellinen kestävyys

2.1 Kouluruuan merkitys lasten, nuorten ja perheiden arjessa ja eriarvoisuuden ehkäisyssä

Kysymys: Hankkeen kuvauksessa sanotaan, että määräaika tutkimuksen valmistumiselle on 31.3.2027. Milloin rahoituspäätökset on tehty ja hanke voidaan aloittaa, mikäli rahoitusta myönnetään?

Vastaus: Hankintasopimus pyritään tekemään 6.3.2026 mennessä, jonka jälkeen hanke voi käynnistyä.

Kysymys: Miten hankkeessa määritellään kouluikäiset? Tarkoittaako tämä vain ala- ja yläkoulua, vai tulee ko tiedonkeruuta laajentaa esimerkiksi esikouluun tai toiselle asteelle?

Vastaus: Hankkeessa on tarkoitettu ensisijaisesti ala- ja yläkouluikäisiä.

Kysymys: Jos konsortion koordinaattori on ei-alv-velvollinen ja partnerina on yritys, kuluttaako yrityksen laskuttama alv määrärahaa?

Vastaus: Kysymys koskee kaikkia tietotarpeita, joten vastaus on siirretty kohtaan yleiset kysymykset.

2.2 Tukityöllistämisen vaihtoehtoiset mallit

Kysymys: Tutkimuksessa edellytetään käytettävän myös määrällisiä aineistoja. Työllisyysalueet ovat kehittäneet tai kehittämässä muita tukityöllistämisen menetelmiä palkkatuen rinnalle/tilalle. Nämä eivät näy käsityksemme mukaan tilastoissa. Miten tilaaja näkee määrällisen ja laadullisen aineiston painoarvon hankkeen toteutuksessa?

Vastaus: Ei-lakisääteisiä työvoimapalveluja ei tällä hetkellä raportoida mihinkään, joten tilastotietoa niistä ei ole saatavilla toisin kuin lakisääteisistä palveluista, kuten palkkatuesta. Asiaa tulee selvittää muilla tavoin, kuten kyselyjen avulla.

Kysymys: KEHA-keskuksessa on keskeinen rooli aineiston tuottamisessa. Miten KEHA-keskus on sitoutettu hankkeeseen? Miten kunnat/työllisyysalueet osallistuvat hankkeen ohjaukseen tai ovat sitoutettuja hankkeen toteutukseen?

Vastaus: Tarjouskilpailussa oleva tietotarvekuvaus on laadittu ministeriöiden asiantuntijoiden toimesta. Käynnistettäväksi valittava T&K-hanke toteuttaa laatimaansa hankesuunnitelmaa, jossa on määritelty tutkimuksen tavoitteet ja menetelmät, sekä käytettävät tutkimusaineistot ja niitä koskevat mahdolliset hankinnat. Hankkeelle ei aseteta ohjausryhmää. Valtioneuvoston kanslia osoittaa jokaiselle valtioneuvoston tutkimustoiminnan hankkeelle

ministeriöiden asiantuntijoista koostuvan seurantaryhmän, joka voi tarvittaessa kutsua koukuksiinsa myös ulkopuolisia asiantuntijoita hanketoimijoiden suostumuksella. Seurantar ryhmä seuraa hankkeen edistymistä ja edesauttaa hankkeen tulosten hyödyntämistä sekä tekee esitykset hankkeen etenemisen mukaisesta kulujen maksatuksesta valtioneuvoston kanslialle. Hanke toimii itsenäisesti, eikä tilaaja edellytä ohjausta muilta tahoilta.

2.5 Vammaisten henkilöiden tulkkauksen toimivuus sekä lainsäädännön ja sen toimeenpanon kehittämistarpeet

Kysymys: Miten sidosryhmät tullaan osallistamaan hankkeeseen?

Vastaus: Tietotarvekuvauksessa tutkimuksen edellytykseksi on asetettu, että keskeiset sidosryhmät tulee osallistaa työhön. Tutkijoiden tulee tarjouksessaan esittää, miten he aikovat tämän tehdä. Kyseessä on yksi tarjousten arvioinnissa huomioon otettava seikka.

Kysymys: Onko tutkimuksessa tarkoitus keskittyä tulkkaukseen koskevaan lainsäädäntöön vai tarkastella kokonaisvaltaisemmin vammaisten oikeuksia toteuttavaa sääntelyä, esimerkiksi vammaispalvelulaissa (675/2023) säädettyä valmennusta, johon sisältyy viittomakielen opetus tai puhetta tukevien ja korvaavien kommunikaatiokeinojen käytön ohjaus.

Vastaus: Tutkimuksessa on tarkoitus keskittyä vammaisten henkilöiden tulkkaukseen (oikeutta tulkkaukseen tai velvollisuutta järjestää tulkkaukseen) koskevaan lainsäädäntöön. Tutkimuksessa voi tarvittaessa tuoda esille muitakin jatkovalmistelussa huomioon otettavia näkökohtia.

Kysymys: Vaaditaanko tutkijoilta viittomakielen taitoa?

Vastaus: Tutkimuksen toteuttajilta ei ole edellytetty viittomakielen taitoa, mutta hankkeen rahoituksessa on huomioitu mahdollisen tulkkauksen kustannukset, jotta kommunikaatio eri sidosryhmien kanssa sekä keskeisiä ehdotuksia koskevan raportoinnin saavutettavuus voidaan turvata. Tämä tulee ottaa huomioon myös hankkeen budjetoinnissa. Tarjousten arvioinnissa kiinnitetään huomiota muun muassa suunnitelmiin ja edellytyksiin toteuttaa tutkimus eri sidosryhmät huomioon ottavalla tavalla.

Yleiset kysymykset

Kysymys: Jos konsortion koordinaattori on ei-alv-velvollinen ja partnerina on yritys, kuluttaako yrityksen laskuttama alv määrärahaa?

Vastaus: Valtioneuvoston tutkimustoiminnan yleisten ehtojen mukaisesti konsortiohankkeissa valtioneuvoston kanslialta laskutettava arvonlisävero määräytyy hankkeen päätoimeksiantajan mukaisesti. Mikäli hankkeen päätöksiä ei ole arvonlisäverovelvollinen, mahdolliset konsortioosapuolet tai alihankkijan arvonlisäverot jäävät hankkeen lopullisiksi kustannuksiksi, eli ne kuluttavat valtioneuvoston päätöksentekoa tukevan tutkimustoiminnan momentilta maksettavaa määrärahaa. Konsortiohankkeissa tulee jo tarjouksessa huomioida mahdollisen konsortio-osapuolen hankkeen päätöksiä laskutettavat arvonlisäverot, vaikka niitä ei suoraan valtioneuvoston kanslialta laskuteta.